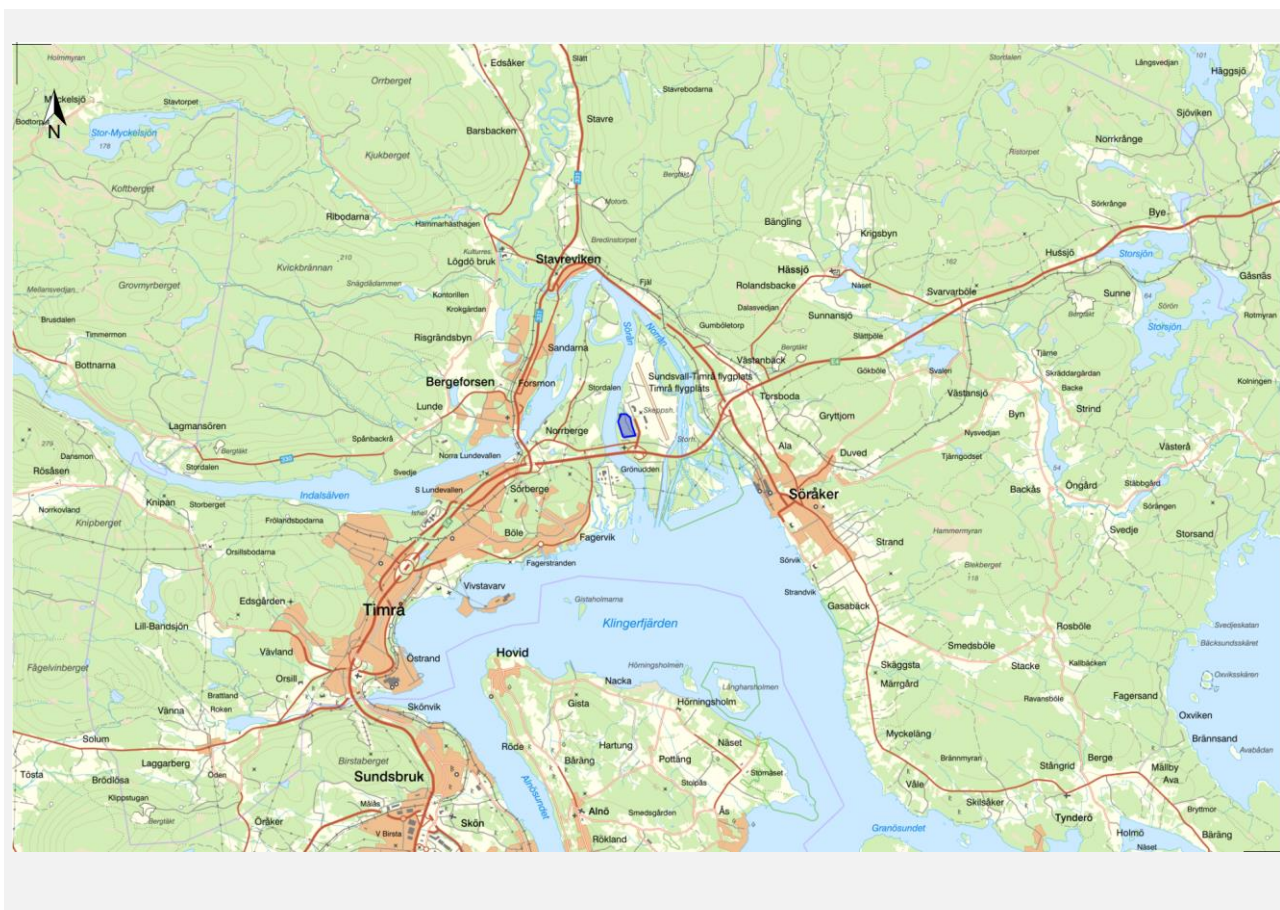


# PM Artskydd

Detaljplan för verksamhetsområde Såggrundet, Timrå kommun



**Uppdrag:** Artskyddsutredning Säggrundet - 30054711  
**Kund:** Timrå Invest AB  
**Datum:** 2023-02-20  
**Upprättad av:** Stefan Grundström  
**Granskad av:** Anton Ringbom



**Figur 1.** Planerad markanvändning inom detaljplanområdet med cirka 15 ha verksamhetsområden omgivna av naturmark.



## Bakgrund

Timrå kommun planlägger ett markområde på fastigheten Norrberge 1:74 på Skeppsholmen för nya verksamheter. I översiktsplanen är området utpekad som ett utvecklingsområde för näringsliv. 2021 gjordes en naturvärdesinventering (NVI) av området.

## Metod och underlag

Artskyddsutredningen baseras på de uppgifter som framkom i NVI:n och kompletterande uppgifter från Artportalen från 2022. Detaljplanernas påverkan på de skyddade arternas bevarandestatus har bedömts samt påverkan på livsmiljöernas kontinuerliga ekologiska funktion. Bedömningen av hur den planerade etableringen påverkar olika arter bygger på erfarenheter från andra liknande etableringar och kunskap om arternas krav på livsmiljö. Huruvida detaljplanernas markanvändning riskerar att utlösa förbud enligt artskyddsförordningen bedöms och motiveras. Utifall försiktighets- och skyddsåtgärder krävs för att undvika att utlösa förbud, beskrivs dessa.

## Förutsättningar

Det område som planeras tas i anspråk för den nya verksamheten utgörs till största delen av yngre brukad skog med vissa naturvärden (Klass 4 enligt NVI-standard), se figur 2. I NVI:n avgränsades tre naturvärdesobjekt, ett med högt naturvärde (Klass 2 enligt NVI-standard) och två med påtagligt naturvärde (Klass 3 enligt NVI-standard), se figur 3. Dessa tre områden ligger i huvudsak inom de områden som enligt figur 1 planeras bli naturmark eller strax utanför nuvarande avgränsning av planområdet.



**Figur 2.** Vy över den del av markområdet som består av yngre brukad blandskog som bedöms hysa vissa naturvärden.



Figur 3. Naturvärdesobjekten i NVI:n.



## Bedömning av artgrupper

I Naturvårdsverkets handbok för artskyddsförordningen (ASF) ges vägledning till hur lagstiftningen ska tillämpas. Genom åren har svenska domslut format en praxis för hur påverkan på arter skyddade enligt olika paragrafer i artskyddsförordningen ska hanteras, både med avseende på kunskapskravet och hänsynsreglerna i miljöbalkens 2 kapitel. För att förbudet enligt ASF ska riskera att falla ut krävs enligt nuvarande svensk praxis att det sker en påverkan på den lokala eller nationella bevarandestatusen eller en påverkan på den kontinuerliga ekologiska funktionen i arternas livsmiljöer. Enligt handbokens vägledande beskrivning avses med kontinuerlig ekologisk funktion den livsmiljö som finns som skydd eller födosökningsplats för en art, d.v.s. en vidare tolkning än enbart häckningsplatsen.

Den ändring som infördes i artskyddsförordningen 2022-10-01 innebär ett förtydligande av tidigare praxis att bedömning av risk för påverkan på fåglar inte ska göras på individnivå. Det krävs en påverkan på förutsättningarna att bibehålla populationen av arten på en tillfredsställande nivå för att förbudsbestämmelserna ska falla ut. För att göra bedömningar av vad som är tillåtet och inte behöver man känna till den aktuella artens bevarandestatus och hur åtgärden påverkar bevarandestatusen.

### Kärlväxter, lavar, mossor och svampar

Inga arter som omfattas av fridlysningsbestämmelser i dessa artgrupper är kända från planområdet. De rödlistade arter som ligger inom naturvärdesobjekt nr 1, rosenticka, granticka, ullticka, rynkskinn och skuggviol omfattas inte av någon fridlysning och verksamheten bör avgränsas så att direkt påverkan på dessa växtplatser undviks.

### Grod- och kräldjur

Inga arter är kända från planområdet och har inte specifikt eftersökts inom ramen för NVI:n. Troligen förekommer både skogsödlor och kopparödlor i de berörda skogsområdena då de är allmänna arter i regionen med livskraftiga lokala populationer. Sannolikt förekommer det groddjur, t ex vanlig groda och vanlig padda och möjligen även åkergroda i det stråk av blötare mark (gammal älvfåra) som utgör naturvärdesobjekt 3 men inom detta område planeras ingen exploatering, endast en vägbyggnad.

### Insekter

Området saknar förutsättningar för någon av de arter som omfattas av fridlysningsbestämmelser och som är kända från detta geografiska närområde.

### Fladdermöss

Det saknas uppgifter om förekomst av fladdermöss från hela deltaområdet och någon specifik inventering av denna artgrupp har inte genomförts. Det är tänkbart att några arter av fladdermöss uppehåller sig i området men eftersom de söker föda i insektstrika områden är det främst strandområdet mot älven (naturmark i planen) och stråket inom naturvärdesobjekt 3 som är viktiga födosöksområden för dem. Det är nog endast i den äldre granskogen inom naturvärdesobjekt 1 som det eventuellt kan finnas boplatser för fladdermöss men det troliga är att fladdermössen i huvudsak bor i de många byggnader som finns inom flygplats- och deltaområdet, på båda sidor om E4.

## Fåglar

Bedömningarna baseras främst på validerade uppgifter från Artportalen de senaste 10 åren men också på observationer som gjordes i samband med fältbesöket 2021. Det är dock svårt att avgöra huruvida dessa arter häckar inom planområdet men det är troligt att planområdet utgör livsmiljöer och delar av revir för dessa arter.

När det gäller vilda fåglar är den gällande juridiska praxisen att arterna ska behandlas på artnivå där risk för påverkan på bevarandestatus och ekologisk funktion bedöms. Det är således livsmiljöer och arter som bedöms och inte risk för påverkan på enskilda individer av fåglar. Avgränsningen av vad som är en lokal population för fåglar har i detta fall avgränsats till Timrå kommun.

Enligt Naturvårdsverkets handbok ska de fågelarter som är förtecknade i fågeldirektivets bilaga 1 och/eller är rödlistade samt övriga arter som är minskande (Källa: BirdLife-SOF och Artdatabanken 2019) prioriteras i artskyddet. Av de fågelarter som påträffats i området är det **björktrast (NT)**, **grönfink (EN)**, **grönsångare (NT)**, **gulspurv (NT)**, **kungsfågel**, **mindre hackspett (NT)**, **rosenfink (NT)**, **rödvingetrast (NT)**, **spillkråka (NT)** och **törnsångare (NT)** som är prioriterade. NT står för bedömningen Nära hotad i rödlistan och EN står för Starkt hotad. Anledningen till att grönfink är bedömd som starkt hotad i rödlistan baseras på en stark minskning de senaste 10 åren som sannolikt orsakats av sjukdom. Samtliga arter har så stora populationer nationellt att antalet reproduktiva individer, utbredningsområdets storlek och förekomststarean överstiger gränsvärdet för rödlistning. Björktrast, grönfink, gulspurv, kungsfågel, rödvingetrast och spillkråka är trots minskande populationer nationellt fortfarande allmänna arter i hela skogslandskapet i Timrå.

Mindre hackspett, rosenfink, törnsångare och ärtsångare är mera knutna till kustområdet och bebyggelsen och är arter som har blivit vanligare i Timrå kommun de senaste decennierna på grund av att lövskog har blivit vanligare, både i brukad skogsmark och i igenväxande kulturlandskap.

Samtliga arter är så allmänna lokalt och regionalt att störningar på enskilda häckningar inte kommer att påverka bevarandestatus eller ekologisk funktion för någon av arterna. Mindre hackspett utgör förmodligen den art som har minst antal häckningar/revir inom det lokala utbredningsområdet. Arten har enligt uppgifter från lokala ornitologer några revir inom deltaområdet men är främst knuten till skogar med äldre träd och mycket död ved. Det relativt unga och brukade skogsbestånd som planeras tas i anspråk här bedöms inte utgöra någon viktig livsmiljö för mindre hackspett.

## Sammanfattande försiktighets- och skyddsåtgärder

För att undvika att förbudsbestämmelserna i artskyddsförordningen faller ut är Swecos bedömning att följande försiktighets- och skyddsåtgärder behöver vidtas.

- Verksamhetsområdet behöver anpassas så att hela naturvärdesobjektet som bedömts hysa höga naturvärden (motsvarar skoglig nyckelbiotop) ligger inom planens naturmark och att planen utformas så att objektet lämnas för fri utveckling och inte sköts som parkmark
- Om en ny väg i norra delen av verksamhetsområdet behöver byggas bör en valvbåge med minst 2 000 mm bredd installeras för att undvika att flöden stoppas upp och att vandringshinder för groddjur skapas
- En vedertagen skyddsåtgärd för fåglar är att undvika avverkning och andra förberedande markarbeten under fåglarnas häckningstid vilket i detta fall innebär 15 april – 15 augusti

## Referenser

Artskyddsförordningen, [https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/artskyddsforordning-2007845\\_sfs-2007-845](https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/artskyddsforordning-2007845_sfs-2007-845)

Naturvårdsverket 2009, handbok för artskyddsförordningen

Artdatabanken, <https://www.artportalen.se/>

Artdatabanken, <https://artfakta.se/artbestamning>

BirdLife-SOF och Artdatabanken 2019, Hur går det för Sveriges fåglar med särskilt fokus på läget i skogen?

Sweco 2021, NVI Såggrundet - Timrå kommun